

LO GERONÉS

PERIÓDICH DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ	
Gerona.	1 peseta trimestre
Fora..	1'25 id. id.
Estranger.	1'50 id. id.

Un número 10 céntims

Any VI.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletons, etc., que s'emetin á la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanar,

Núm. 251.

Dimecres 5 de Abril de 1899

REFLEXIONS

Llegim que à Barcelona s'ha constituit una Agrupació monàrquica liberal regionalista, formada per importants elements que fins ara havien figurat en lo partit sagastí, com En Joan Maluquer y Viladot, En Puig y Bergadá y altres y altres.

Aquests senyors, que segons declaracions del primer qu'hem mentat, entenen continuar afiliats al partit que dirigeix En Sagasta, pero volen inocularli la seva regionalista per creure que així ho exigexen les corrents de la opinió y fins los interessos de dit partit, que no déu consentir que en aquest punt los hi passi al devant en Silvela; se mostren ademés inclinats a les idees autonomistes per les quines diuen haver sentit sempre simpaties y afirmán ser en axó los continuadors de les veritables tradicions del partit lliberal espanyol.

Aytal fet es una prova de la evolució que s'está perant en lo sí dels vells partits, que necessitan pera rejunir-se y aguantarse una modificació en los seus principis y procediments y pera lograrla acuden al nostre programa y per lo tant s'acostan à nosaltres.

No cal dir si veiem ab simpatia aytal tendència y iella suposa ó no un triomf dels nostres treballs y de nostra propaganda, ja que les corrents de la opinió que s'funda qui 'ls ha produïdes som nosaltres y no son ells.

Y aquestes corrents d'opinió, aquestes tendències, s'han produït en virtut d'una propaganda ferma, constant, convensuda, sense necessitat de concessions de cap mena y sense exigir per part nostre ni'l més petit sacrifici de conducta ni de principis. Ells venen cap à nosaltres, sense que nosaltres reculèm gens al mica ni 'ns aturém tant sols pera esperarlos.

¿Han conseguit may tant los qui pera lograr aquest resultat havien emprés una conducta oposada á la seguida pel catalanisme y fins la titllaven d'inconvenient y poch práctica?

No. Y desgraciadament la experientia ha probat que 'ls que havien emprés altre camí, han sigut los qui, poch à poch y contra sa voluntat de segur, han anat rodolant per la pendent avall, fins à trovarse ells ambolicats y lligats de cap à peus ab lo partit al qual havien tingut la pretensió de modificar, sacrificant als interessos d'aquest partit los interessos de la patria catalana y trobantse cada dia més allunyats de sos antichs companys de causa.

Nosaltres no 'ls hi fem cap càrrec, estém convenuts de la seva bona fè y dels seus bons propòsits: mes creyem que lo succehit es lo qu' havia de succeir, y que han sigut víctimes d'una equivocació gènerosa.

Quants bons companys, quants amichs de conveccions arrelades hem tingut y tenim lo sentiment de veure apartats avuy de la lluita activa per la pàtria, als que tant havien fet y podríen fer encara per la llibertat de la terra catalana, per la recuperació de sos drets concultats!

En aquests assumptos, d'un pas ne vé l'altre, y 'l qui no té la forsa de voluntat pera venser de bon comens los impulsos irreflexius de l'amor propi, després ja no hi es á temps: ha fet tant de camí que li doña ànsia tornar enrera.

Però, nosaltres, veiem ab tanta satisfacció que se acostin los qui sempre s'havien mantingut à distància nostre, com veiem ab fonda pena que s'alluyin, per poch que sia, los que havien format sempre al nostre costat. D'aquests, lo més probable es que un dia o altre se 'ns ajuntin; d'aquests, no podem trauar la temensa de que cada dia s'alluyin més.

Y Catalunya necessita avuy de tots sos fills, y més més valen.

J. B. y S.

Las informalitats de la Económica de Gerona

Dias enrera ferem menció de lo que vé ocorrreguent en la Societat Económica d'Amichs del Pays d'aquesta Ciutat, fent notar que solzament dona fè de vida ab occasió de l'elecció de compromissaris pera la votació de Senadors, notant de passada de quina manera se convocava als socis pels tres ó quatre que la manjonejan, y deyam que convocan á qui 'ls hi sembla. Feyam una crida á la persona que se 'ns digué era nombrada Director de la Societat, manifestant la esperança de que empendiria la tasca de portarla per bon camí.

Avuy, enterats de las informalitats (ho califiquém aixís per no dalsi un nom més dur, si bé que més apropiat) s'imposa sa disolució, ja que de fet es morra, perque son aquellas informalitats de tal naturalesa, que cridem la atenció del senyor Governador pera que, en us de les seves facultats, posi fi á n'aquest estat de cosas.

Y passém ja á senyalar lo que per més decoro califiquém de informalitats.

En virtut de lo disposat en l'article 12 de la lley electoral de Senadors de 8 de Febrer de 1877, el dia primer de Jäner de cada any los Directors de las Societats Económicas d'Amichs del Pays tenen obligació de formar y publicar la llista de socis que continquant menos tres anys d'antiguitat en la Societat, y en cumpliment d'aquesta disposició lo Secretari de la Económica de Gerona (no 'l Director com la lley mana) publicà una llista de doscents cinquanta y pico de noms. Y quina llista!: en ella hi figuran vint y pico de persones difuntas, y dels restants n'hi ha tant sols trenta y pico que tenen sa residència à Gerona, altres, molts pochs, viuhen fora, y la major part son socis de mérit y corresponsals. Basta dir que hi figuran tota la llopada de cacichs y caciques que han remanat per tant temps las cireras en la Diputació y Ajuntament de Barcelona.

Mes tot té la seva explicació: faculta la lley pera elegir un compromissari per cada cinquanta socis, y omplint la llista de socis corresponsals y difunts queda la cosa arreglada. Ja ho saben las Societats Económicas: fan socis corresponsals á mitja Espanya, prenen com la de Gerona un acort fixant en sis el número de socis necessaris pera celebrar sessió, y ja està. Aquests sis senyors se reuneixen quan vé 'l cas y nombran deu, quinze, vint compromissaris; tots los que vulguin: tot dependeix de no estalviar lo nombrament de socis corresponsals y al cap de tres anys se tenen compromissaris pera decantar la balansa cap allí ahont convinga. De no ferho aixís, à Gerona potser podrían arribar tot just à ferne un; y gracias als difunts y corresponsals en nombran cinc.

Aixó de nombrar soci corresponsal es un modo de conferir titols sense gastar cap quart. Hem sentit á dir que hi ha soci de la Económica de Gerona que gràcies á la explendidesa que hi hagué en fer tals nombraments, reuneix lo títol de soci corresponsal de vint y tantes de Societats Económicas. Hi ha qui fà col·lecció de cromos; altres ne fan de titols. Sempre ompla y dona llustre.

Tornant à la llista, molts se creurán que aixó d'inclourehi 'ls socis difunts en ella es un càrrec que fem à la Junta de la Económica sense motiu, ja qu'ella no ha de portar un registre de defuncions per anar esborrant als que morin. Mes no es aixís, es un càrrec motivat, en primer lloch, perque s'han esborrat de las llistas noms de socis difunts sense esperar que s'fés reclamació, y si s'han esborrat los uns, podian esborrarse 'ls altres; en segon lloch, perque se continúan noms de persones conegudes quina defunció à tothom consta, y també consta als senyors de la Junta; y, en tercer lloch, perque fins hi figura algun soci qua fà sis anys que s'mort y en tant consta á la Junta la defunció que al cap de pochs dies de ocorrè-

guda fèu constar en acta lo sentiment de la Societat; malgrat aquest acort se continua son nom en la llista d'aquest any.

La continuació en la llista de noms de socis ja difunts, contrasta ab la pressa que van donar-se á eliminar d'ella el nom del Director de la Societat, doctor Viñas, quin nom fòu esborrat quan aquest encara vivia; tant que sigue fetxada el dia 1er de Janer y lo doctor Viñas morí el dia 3 d'aquell mes; lo que proba: ó bé que fòu un descuyt lo no continuar (cosa que no podem creure tractantse nada menos del propi Director de la Societat) ó bé que la llista no fòu feita el 1er de Janer, com en ella consta, sinó després d'ocorreguda la mort de son Director.

No son aquests defectes los únichs que conté la llista. D'altres n'hi ha, y fem gracia encara de notar las equivocacions de nom y apellidos ab les quinas quedan molts noms desfigurats; deixem apart el canvi de lloc que s'ha fet ab algún nom, anteposantlo à altre més antich en la Societat, y la falta que si nota de socis que ingressaren fà més de quatre ó cinch anys y teuen per tant dret á pendre part en la elecció de compromissaris: y fixem-sos en la publicació de la llista, ab la quina s'impossibilita l'exercici del dret que concedeix l'article 14 de la lley de 8 Febrer de 1877.

Hem notat ja que l'article 12 de la expressada lley prevé que las llistas deuen formarse y publicarse el dia 1er de Janer, y fixa l'article 14 fins al dia vint del mateix mes pera que qui's cregui elector pugui reclamar contra las inclusions ó exclusions indegudas de las referidas llistas. Are bé, no sabem que las que 'ns ocupan hagin tingut altre medi de publicació més que sa inserció en lo Butlletí Oficial de la Província, y si bé son fetxadas en 1er de Janer, varen publicarse en lo Butlletí del dia 20 del mateix mes, es dir lo mateix dia que acabava 'l plazo pera reclamar, fent per tant inútil, com hem dit, el poguer fer cap reclamació. No volém calificar aquest acte, que no s'atreviríen a fer ni 'ls mateixos que 'n materia de eleccions en res reparan. No fem més que consignar el fet, y 'l senyor Governador, à qui cridem l'atenció sobre 'l particular, pendrà les midas que bé l'hi semblí. Si això y, tot lo que 'm dit, no ha d'esser prou per anular tals llistas, ni may.

Ja ho hem dit antes; quan en una Societat que té caràcter semi-oficial se cometan tals informalitats; quan una Societat falta als Estatuts deixant de celebrar no solzament las reunions setmanals que aquells prevenen, sinó ni una tant sols d'extraordinaria, quan no funciona ni en sa marxa econòmica, donchs que ni cobra els recibos de quòtas dels socis, com fà més de tres anys vé succeixint; quan tot això ocurrà malgrat lo tenir un censor encarregat especialment de vetllar pel cumpliment dels Estatuts, una Societat aixís ha quedat de fet disolta, y deu procedirse à sa reconstitució.

Senyor Governador: V. S. fent us de las facultats que li concedeixen l'article 167 dels Estatuts, es qui deu obrar, fentse càrrec de tots los documents de la Societat. — H.

UN TIMBRE CATALÀ

Avuy que l'idea catalanista s'ha encarnat en la majoria dels habitants de totes las comarcas, y va estenense y manifestant pera invadir lo poch que falta perque tot Catalunya en pes tinga 'l mateix sentiment y treballi pera la restauració de la nostra nacionalitat; avuy es quan convé més fer activa y energica propaganda pels nostres ideals.

No hi ha dupte que per continuarla tal com se va fent, se necessita, sobretot, molts de sacrificis pecuniaris; y això, tant per part de las associacions com per part de l'Unió Catalanista, se pot resistir per ara, perque l'abnegació per-

sonal supleix la falta de medis que tenen les referidas societats; però pot donar-se l'cas que per falta de fons se tingue de prescindir de portarla à la pràctica.

Per evitar aquesta deficiència y pera poder cumplir totes las necessitats que de moment se presentessin, seria convenient que l'*Unió Catalanista* y las associacions adherides, confessin ab un ingrés, segur y positiu, que formés un fondo destinat exclusivament à la propaganda catalanista en totes las manifestacions que se creguessen oportunes.

Ja sabém que l'*Unió* no compta ab altres ingressos que les petites quòtas que pagan les associacions, y ab això crech que ab prou feyna n'té pera pagar los gastos de sosteniment; y las associacions tampoc poden ser generosas, porque ab treballs, moltas de ellas, arriban à anivellar anyalment los gastos ab los ingressos.

Tots los individus que perteneixen à associacions catalanistas, fan ja un bon sacrifici al sostenir y pagar la mesa da que la societat los hi ha imposat, y així no es cas de exigírlos una nova quòta.

Donchs bé; la manera més fàcil pera obtindre ingressos, sense perjudicar à las associacions ni molestar als associats, es crear un timbre postal de cinc céntims que pogués utilitzar junt ab lo sello de correus que s'posa pera franquiciar las cartas.

L'*Unió Catalanista* podrà encarregarse de fer fer un timbre postal de Catalunya, y enviarne exemplars à totes las associacions, quinas, mitjansant un tant per cent proporcionat, se cuidarian de l'expedició entre totes aquellas personas que, per amor à l'idea ó per gala de catalanisme, volguessen utilitzarlo en la correspondencia.

Ab seguretat que serian moltíssimas las personas que, tant entre familia com entre companys de causa, ó bé en la correspondencia ab la premsa y entitats catalanas, utilitzarien nostre timbre, no solzament pera contribuir ab cinc céntims à la propaganda de nostres principis, sino també per gust especial en ferho, y pera exhibir la seva partida de baptism en totes quatre parts del mon.

Los gastos que això importaria serian ínfims, perquè un sol sello serviria pera sempre, y pera la recaudació del donatiu no tindrà de passar cap maldecap, ja que l'*Unió* tindrà 'ls tímbers en son poder, las associacions los hi comprarien ab un tant per cent de descompte, y aquestas los vendrián als associats, reintegrantse així del gasto y quedantloshi un benefici que seria la part que 'ls hi correspondrà pel nou ingrés.

Los catalanistas associats y no associats, no s'ferian esquerps en contribuir ab los cinc céntims, ja que la contribució resultaria voluntaria, y per lo tant podrian utilitzar lo timbre sempre que 'ls hi semblés oportú; y molt seria que entre aquells que n' utilisiaran un de tant en tant, y 'ls que 'n farian us cada dia, no se'n expendissen alguns centenars cada mes, que representarien un ingrés de consideració; y al mateix temps, se propagaria un emblema que iria correguent de poble en poble, proclamant la existencia de la nacionalitat catalana. — P.

NOTES ELECTORALS

Los candidats d'oposició no convinguda que per ara sabem se presentan ó serán votats pels seus amichs y partidaris en la nostre província, son: lo senyor Pi y Margall, pel districte de Figueres; lo senyor Quintana, pel de Torroella de Montgrí, y 'l senyor Lletget, republicà de la fusió, pel districte de La Bisbal.

La antiga coalició anti-federal del districte de Figueres, aquesta vegada flaqueja, segons diuen, per la actitud passiva d'alguns elements qu'acostumava'n moure's y travallar molt. No seria, donchs, estrany que la candidatura del polavieji senyor Vilallonga se'n anés aygua avall, si la promesa sinceritat del sufragi fós una veritat tractantse de candidats oficials.

Respecte de la Bisbal, la candidatura del senyor Lletget, y més encara la d'un republicà federal, en altre temps hauria pogut donar cuidado. Avuy lluya ab dos inconvenients principals. Es lo primer, la falta de sentit polítich en los partits republicans del districte, avans poderosissims: federaus y unitaris, per causes d'orde personal, s'han convertit poch menys que en incompatibles y venen de temps, per odi y conveniencia mutues, coaligantse ab elements monàrquics contraposats. Los compromisos qu'axó ha fet contraire, impossibilitan entre ells tota aliança seria en lo terreno polítich, donant una preponderancia incontrastable à les qüestions locals. Es lo segon, l'esser lo districte de La Bisbal, en la actualitat, lo fonament més poderós del caciquisme y de la política menuda de la província, la base més ferma de la aliança y de la influència de les dos personalitats que representan aquí als dos partits

centralistes turnants en la governació de l'Estat. Lo cunyano Villapadierna, pot estar en conseqüència ben tranquil: si algú té de surar malgrat de tot y de tols ha d'esser ell.

Lo senyor Quintana té també dos contres: la de que no 'l poden veure los elements en la província governants y la de no comptar ab l'apoyo d'En Sagasta. Si no fós axó, de segur derrotaria al senyor Aldrich, sense gran sentiment dels cacichs de la província, que si l'apoyan es per falta d'altre. Ademés, lo senyor Aldrich es tant informal que en les passades eleccions se va presentar ab l'apoyo dels rouristes; ara poch, va fer en La Bisbal pública professió de fé catalanista, y al present actua de diputat oficial polavieji, inteligençial ab silvelins y puigcerveristes.

¿Quina conducta seguirán los socios de *L'Escut Emporiat* de La Bisbal? ¿Votaran al cunero y castellà, lo puigcerveri senyor Villapadierna, en compensació de l'apoyo dels senyors Roure y Camps al senyor Aldrich? De més verdes se'n maduran.

Alguns suposan que 'l carli senyor Llorens presentará la seva candidatura pel districte d'Olot. No 'n sabem res de cert; pero estém persuadits que no la presentarà y que, si ho feya, perdrà. No estan los carlins avuy per avuy en la nostre província pera fer equilibris: tenen lo pà ben partit, y en lo terreno electoral, per lo menos, ja no son temibles. Ademés, la última carta de D. Carles ha simplificat les coses, y permet a molts trevallar ab tota llibertat per les seves particulars conveniencies. Lo positivisme ha fet en lo partit carli un esboranch que espanta.

En tot aquest assumpt, lo qui no dona mostres de vida es lo comité polavieji de Gerona. Es una especie de comité d'amagatotis, que no ha fet saber al públic ni la seva constitució ni 'ls noms dels senyors que 'l composan. Tots los seus treballs, que sapiguém, s'han reduït a anades y vingudes de Barcelona y a pujar y baxar aquí les escales del Govern civil. Ab semblant conducta feran poca forrolla y pochs maldecaps donaran als silvelins y rouristes que ab estreta conxorra disposan de la província. Y axó que 'ls dos únichs candidats oficials que tenen oposició de debò son los dos candidats polaviejins.

A l'última hora s'assegura que la fusió republicana presenta candidats en tots los districtes y que també s'presenta per La Bisbal lo federal senyor Robau Donadéu. No creyem que cap logri gran cosa. A Gerona, per exemple, ¿quants republicans unitaris votaran al que 's presenta, si molts d'ells tenen compromisos per l'Herrero?

Valiosos elements del districte de Vich han resolt votar pera diputat a Corts a D. Ramón de Abadal, jove y distingit advocat vigatà y ferm partidari de les llibertats de Catalunya. La seva victoria es segura, si altre cosa no convé als cacichs de Barcelona y, per lo mateix, al Govern de Madrid, que preferiria a qualsevol regionalista d'estar per casa.

També s'presenta la candidatura per la circunscripció de Tarragona, de nostre estimat company de causa lo senyor Font de Rubinat, persona de molta representació y prestigi, qu'ha desempenyat à Reus, sa habitual residència, diferents càrrecs d'elecció popular ab aplauso general. Celebreríem sortí elegit.

Pels districtes de Bilbao y de Guernica, respectivament, se presentan candidats a la Diputació a Cols los significats y entusiastes biskaitarres En Sabi Arana y N' Angel Zabalza. Fem vots per son triomf, per més qu'estém convençuts que comensant pel Govern regenerador y seguint per tots los partits politchs centralistes se 'ls hi fera una guerra à mort.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT. — Sessió del dia 29 de Mars. — (2ª convocatòria). — Reunits 7 concejals, baix la presidència del Arcalde senyor Bixa, prengueren los següents acorts:

Aprobar la acta de la sessió anterior.

Id. comptes d'import total 790'88 ptas.

Id. la distribució de fondos del mes d'Abril, que ascendeix a 41 636'74 ptas.

Quedar enterat d'un ofici del Arquitecte manifestant que la casa de D. Vicens Carreras del carrer del Sach pot servir per' escolas fentsi obras.

Donar per rescindir lo contracte ab D. Joseph Puig pel arrendament de la casa y arreudar los pisos primer y segon de ella per' establlirlo lo Juliat de 1ª instància, median lo pago de 125 pessetes cada mes.

Prorrogar per dos mesos la prestació de serveys del escrivent Sr. Puig.

Han produït fonda sensació les acusacions que desde les planes de *El Nacional* de Madrid ha dirigit y dirigeix a altres personalitats de la milícia per la conducta seguida à Filipines, un militar que s'firma Capità Verdades. S'ha constituitje un tribunal d'honor de generals pera enten-

dre del assumpt y s'parla de vari desafios. Estém conformes ab la opinió dels periódichs que conceptuan que 'ls tribunals d'honor sols caben en matèries que poden afectar lo bon nom de les personnes y que s'escapan à la jurisdicció dels Tribunals de justicia, pero no en les que cauenen de plé dintre la jurisdicció d'aquests. De tal modo van les coses en la nostre trista nació, que 'l pays prefereix no obstant que s'constituhexin avuy aquells tribunals, à que sien solmesos los acusats à la justicia pública, donchs es de la manera que espera veure y palpar algún resultat. Dels escàndols de les quintes de Murcia, l'únich resultat positiu fina ha sigut lo fallo dictat pel tribunal d'honor del cos de Sanitat militar; dels escàndols denunciats de la Diputació de Madrid, res s'ha posat encara en clar per la justicia malgrat lo temps transcorregut desde que foren denunciats; y de l'abús, si altre nom no mereix, de les més de desenes mil recompenses donades ab motiu de les últimes guerres, ningú se'n ha preocupat. Hi ha coses que creyem que 'ls Governos no se'n poden rentar les mans y deixar que les fasin los altres, y menos quan aquests Governos se anomenan y volen ser tinguts per regeneradors.

— La falta de temps nos priva de donar compte detallat en aquest número de l'aplech patriòtic catalanista celebrat lo dilluns darrer à St. Feliu de Codines ab motiu de la inauguració de la Agrupació d'aquella vila. A ella fòrem convidats, assistinti en representació del Centre Català de Gerona y sa comarca, son vice-president N' Emili Saquer y Olivet, y en representació de Lo GERONÉS, n' Anfós Alsina. Ne parlarém en lo número pròxim.

— La Associació democràtica catalanista *Catalunya Avant*, al participarnos la seva constitució en Barcelona y oferirnos lo seu concurs pera travallar per la llibertat de la Nació Catalana, nos convida à la seva sessió inaugural que s'celebrarà lo dia 8 d'aquest mes à les nou del vespre, en lo local de la societat, Flassaders 21. 1^r. Procuraré estari representats, y pot contar desde ara la nova Associació ab nosaltres pera tot lo que puga contribuir à la consecució dels ideals que ells y nosaltres nos proposém.

— Lo dia de Pasqua morí à Barcelona lo distingit enginyer de monts N' Andreu Llaurador, molt conegut y apreciat à Gerona per haverhi residit temporada desempenyant lo càrrec d'enginyer de la província. Era autor d'una obra molt important y voluminosa sobre aigües y regos. Deu lo tinga al Cel, y accompanyem en lo sentiment à la seva família.

— Nostre colega *El Heraldo de Gerona* diu que l'Ajuntament té l'propósito de crear un càrrec de celador d'obras y aplaudeix l'idea. Creyem que s'ho pren de bona fé y per això no es estrany que ho aplaudeixi; de no esser axis veuria que lo del tal celador, ab seguritat que no tindrà cap més objecte que crear un nou empleo per afavorir algun amich, perque en assumpt d'obras continuara tohom fent, si no lo que vol, poch menos que això. Deu ignorar *El Heraldo* que fa molts anys que va manar que tots los propietaris debian cambiar lo sistema de canals per canaleres al fer obres, y vegi quants n'hi ha qu'encara estan per cumplirlo y cuidado que entre ells hi ha concejals.

— Desde l'primer d'aquest mes y durant los mesos d'Abril, Maig y Juny, aplicarán totas las estacions telegràficas espanyolas al cobro de las tassas dels telegramas internacionals l'equivalent de 1'20 pessetes per franch.

— Ha sigut nombrat Rector de la Universitat Catalana lo Catedràtic de Història Universal D. Joaquim Rubio y Ors, patriarca de las lletres catalanas.

— Ha deixat de publicar-se lo periòdic carlí d'aquesta ciutat *El Norte*. Ho sentim.

— Desde l'primer de mes queda obert al públich una altre linea telegràfica entre Barcelona y Paris que passa pel Perthus, assignàntseli un aparato Hughes, essent quatre ab aquesta las comunicacions entre Barcelona y Paris.

— Se han celebrat en aquesta ciutat ab la solemnitat de costum y sense el més petit incident, las funcions de Setmana Santa. Las profusions lluïdissimes y particularment la de la Confraria de la Puríssima Sanch, en la quina s'ha restablert en part la costum de fer sortir cada gremi lo seu respectiu misteri. Lo Ajuntament ha fet un paper molt trist, donchs que assistiren quatre concejals à la funció de Quaranta Horas y dos y tres respectivament à les funcions del Dijous y Divendres Sants. ¿Qué fan aquells catòlichs per excelència ó siguin els carlins? Ni un ha assistit a cap funció. Creyem que à las funcions aquestas, ó l'Ajuntament hi té d'assistir en pes ó no hi ha de anar ningú. Per enviarhi dos concejals y quatre municipals val més que no hi vagi.

— S'inaugurà la setmana passada lo nou alumbrat elèctric de las Rambles. La llum resulta molt ben distribuïda per lo que al passeig se refereix, mes tohom lamenta lo poch acert en la colocació dels dos focos posats als extrems, ja que podian collocarse en lo mateix puesto dels antics y axis quedaven iluminats los carrers de l'Argenteria y Beixada del Pont.

— Formant lo volum VII de la biblioteca que ab lo títol de «Folk - Lore Català», edita lo benemerit Centre Excursionista de Catalunya, nostre estimat amich colloborador y company de causa En Joan de Porcioles ha donat à llunes «Notes Folk - loriques de la Vall d'Ager», opúscil de 50 planes quina lectura recomanem als nostres abonats.

— Los dies 22, 23 y 24 d'aquest mes, se verificarà una peregrinació à Montserrat, que promet esser molt brillant y concorreguda, ab motiu d'inaugurar-se lo Quart Mysteri de Dolor, construït en lo camí de la Cova de la Verga, y costejat per las Associacions catòlicas del Bisbat de Barcelona.

— Lo Dimarts de la present setmana visitaren la nostre

total los distinguts munismátichs roselloneses senyors Massó y Puig y l' dímenes lo general Herson, governador militar de Perpinyà.

Hem rebut un tomet contenint treballs en prosa originals d' En Ròmul Sellarès, del quin donaré compte oportunament en la secció de llibres rebuts.

També la casa editorial d' En Lluís Tasso, de Barcelona, ens ha enviat un interessant catáleg de les obres publicades per la mateixa, à la quina (carrer del Arch del Teatre, 1723) poden ferse directament els pedidos ab tal qu' aquells puguen de dos pessetes per amunt.

Es notable lo número corresponent al Dijous Sant del periódich de Madrid *La Información*, no solzament pel text, tot alusiu als misteris religiosos de la setmana, sino à més dels gravats que porta, un d' ells copia en gran tamany del celebrat quadro de Rafel *El Pasmo de Sicilia*, tirat à part com a regalo à sos llegidors.

Los periódichs francesos donan compte dels ensaigs pel telegrafo sense fil y los felisos resultats que ha donat. Los experiments s' han fet à través del canal de la Manya, establinta una estació à *Winereux* (Fransa) y un altre à *Foreland* (Inglaterra) distant una d' altre 30 kilòmetres. La Comissió que ha fet los experiments ha enviat des de Inglaterra als Ministres de Marina, Guerra y Comers de Fransa lo primer despatx pel telegrafo sense fil. L'inventor es M. Marconi, jove de 24 anys escassos. Aquest invent està destinat à promoure una verdadera revolució dins la telegrafía elèctrica.

LLIBRES REBUTS

RESUME DA HISTORIA DE GALICIA, per Florencio Vaamonde. — A Cruña; Impr. de Carré, 1899. — Un volüm en 16^a de 172 planes. Preu 1'50 pessetes.

En altre número indicarem lo difícil que es escriure un compendi qualsevol. En aquesta opinió ns afirma lo llibre del senyor Vaamonde. Per ell es impossible formarse concepte de la Historia de Galicia: los tres llibres que á n' ella se dedican parlan sols de lo que'n podríam dir historia externa: de lo que ha sigut y es lo poble gallego, de tot lo que té o ha tingut de diferencial y propi; creencies, institucions, costums, sentiments, arts, etc. no n' diu res. La enumeració per demés concisa y deslligada dels successos, condon al lector y li priva de ferse càrrec de la seva véritable significació y de la seva importància y trascendència.

Quelcom d' axó ha regonegut l' autor al adicionar à la obra un quart llibre, al nostre entendre més ben fet que els anteriors, que conté un resum de la literatura gallega. Ab ell s' ompla un dels buits senyalats, lo referent à la llengua gallega y à son conreu literari.

Pero, lo més interessant de la obra son les notes relatives al mateix llibre quart, ahont se troben breus notícies biogràfiques de quasi bé tots los escriptors en llengua gallega y mostra de les seves produccions, y ahont apunta ab més virior lo sentiment patriòtic y l' ale de renaxensa que mouu avuy à Galicia com a totes les antigues nacionalitats de la península ibèrica.

D' aquest alé de renaxensa n' es una mostra l' llibre del senyor Vaamonde, escrit en gallego, y per ell lo felicitém, donantli les gracies per l' exemplar qu' ha volgut dedicarnos.

TREVALLS LLEGITS EN LA SESSIÓ INAUGURAL DE LA ASSOCIACIÓ ESCOLAR CATALANISTA RAMÓN LULL, QUE TINGUÉ LLOC EN LO DÍA 20 DE NOVEMBRE DE 1898. — Barcelona. Imprenta de Badia, 1899. — Opúscul de 32 planes en 8.^a

Per motiu d' estar vigent la censura militar s' ha retardat fins ara la publicació d' aquest folleto, que conté la Memoria llegida pel secretari don Narcís Serinyà, lo discurs del president de la Associació N' Emili Vallés y l' de gràcies d' En Jaume Algarra y Postius. Tots los treballs respiren amor à Catalunya, y es digne de particular menció lo del senyor Vallés que desenrolla l' tema de la decadència de la patria catalana y dels agravis per ella rebus, clamant ab vigor y valentia per la seva liberació pròxima.

LE JOURNAL DES PYRÉNÉES - ORIENTALES. — Lo fascicle 31, corresponent al mes de Mars, d' aquesta important revista que s' publica à Perpinyà, conté lo següent sumari: *Le Page de la Reine Yolande*, per Joseph Payret; *Seul*, per Frédéric Saisset, *Ephemerides locales*; *Galerie Roussillonnaise*. — M. Gabriel Baille, M. Casimir Baille, *Le général Miquel de Riu*; *Bibliographie Roussillonnaise* (suite), per Pierre Vidal; *Sonnets per Aimé Camp*; *Origines historiques des rues de Perpignan* (suite), per Jean Guibeaud; *Endevinalles*; *Notes historiques*. — *Les rois de Majorque*, per J. Falgueres; *Contes y riales*.

Publica axis mateix los retrats de Mr. Gabriel Baille, director del Conservatori de Perpinyà, el del seu fill M. Casimir Baille, autor de l' òpera *Angelus* estrenada el dia 2 de Mars en lo teatre de l' Opera-comique, y el del general Miquel de Riu, mort à Perpinyà el dia 1er de Mars. — Una visita de lo *Cour de la Citadelle de Perpignan*, *Ancien Palais des rois de Majorque*.

SECCIÓ LITERARIA

EN L' ESTABLIMENT

Mademoiselle Lucile està enfadada; està enfadada per neva, perque fa mal temps.... y la pobre mademoiselle

Lucile no sab que fer. Jo tampoc sé qué fer. Are estich mirant las bolvas de neu que cauen compactes, y.....

— Mademoiselle Lucile poséuse al piano.

— Sí, es veritat, poseuse al piano, mademoiselle.

Lo que parla aixís es un malalt qu' està al costat meu: la tísis ha comensat en ell sa obra destructora y pera repararlo l' han fet venir aquí à fer *une cure d' air*: també ho està mademoiselle Lucile: aquesta ab sos dits magres comensa lo preludi de Sanson y Dalila: tots los malalts venen al saló, tots l' escoltan; mademoiselle Lucile s' sent inspirada, s' exalta, sos dits corren pel teclat unas vegadas ab furia autres suauament, y tots los malalts quedan admirats.

— Mademoiselle os agrahím lo bon rato que.....

Tots ho deyan à coro: la demoiselle, cansada, anava ja a deixar lo piano, quan arriva lo metje, un parisien alt, recte, ab la levita creuhada, y ab una cara mitj enfadat l' hi diu:

— Ce n' est pas bien, mademoiselle.

L' espectació al caure aquestas paraules es general: tots se miran uns ab altres y fixan la vista en lo doctor: aquest tanca d' una revolada lo piano y dirigeix una mirada d' ira à la demoiselle, mentras aquesta corre à guairirse al costat de la seva mare à punt de plorar.

— Quin home tan brusco! m' exclamo jo.

Silenci sepulcral: lo metje es lo metje, l' *ave fénix* de tots, lo qui 'ls ha de resucitar, los ha de tornar en plena vida; per això ningú diu res y casi s' conservan algún rato ab los ulls baixos com uns culpables.... Lo doctor crida à la mare de la senyoreta y 's tanca lab ella.... Allàvors s' alsan los ulls y tots comensan à criticar aquella mare que no té prou cuidado de la seva filla: no, la noya no devia tocar lo piano.... y un catedràtic de la facultat de Ciencias de Rouen nos explica lo perillós qu' es fer una grossa fatiga; ell tampoc ne vol fer cap, perque també esta atacat de la malaltia.... Y comensa à explicarnos totes las fases d' aquesta y avial es un corò universal de planys: arriva lo doctor ab la Lucile y la seva mare al darrera, y comensa per renyar à tots:

— No, si parlan aixís no faré cap visita demà; ja estich cremat de tots vostés; sobretot de madame Aubràn.... y condemparé à la vostra filla al llit, si hi torna....

Això cau à tots com una bomba: si, té rahó lo doctor. Ningú vol parlar dels seus mals, no s' en parlarà mai més. Lo catedràtic va à amagarse en un cantó del saló com si fos culpable de totes aquelles iras.

— No sé qué farém, diu una senyora; ens hem de distraure, y.....

— Pero aquesta madame Aubràn, no ho heu vist?

— Oh sí, es boja, ben boja; aquesta pobre Lucile se morirà.

— Sí, y l' altre dia va tocar tot un acte de l' *Herodide*. No ho sap pas lo doctor.

— Oh, si ho sabés.... Donchs jo l' hi diré: comprehen madame, que aquesta pobre noya de divuit anys.... en lo periodo que s' trova.... Deu m' en reguant; si jo tingües una filla....

— Vaya unes murmuradoras! salta lo catedràtic de Ciencias, tot revifat. Comprenden, senyoras que aquesta madame d' Aubràn no sabia qué....

En això una discussió fortíssima s' aixeca entre las senyoras; madame d' Aubràn té las seves partidaries y anti-partidaries; una madame molt decidida diu à una altre qu' ella en vista de las disposicions musicals de mademoiselle Lucile té la culpa de....

— D' haverla excitada à tocar, voléu dir?

— Sí senyora, y ho dich perque totes vostés ho sàpiguan. La senyora, l' altre, no va parar fins que la noya, pobresa, va tocar; qué volian que fes la pobre madame Aubràn!.... Es clar!

La porta, obrintse bruscament, lo doctor va tornar à trobar sos malalts en delictes: quina cara, Deu meu: se dirigeix al mitj del saló y 'ls hi diu ab vehemència, si tots estan revolucionats en aquest dia; s' enhardeix més, y anuncia francament que si no atenen à sus prescripcions se'n anirà del establiment.

— Nò, doctor, vos creurém; fà un.

— Vos creurém; fan tots.

— Son las senyoras que.....

— Las senyoras? fà lo doctor..... y 'ls senyors? No, francament, es insoportable.

Altre vegada lo silenci sepulcral; alguns ploran: lo doctor se posa à parlar ab un, y al cap d' un rato surt y jo l' segueixo.

— Veyéu, me fa ell, un cop afira, aquests malalts s' han de portar aixís; lo metje ab ells ha de estar sempre serio: avuy no sé que teneu, pero jo vos asseguro que ab un règimen aixís ne surten molts. No ho tornaran à ferho més. No vos ha semblat qu' era un dolent? Y no obstant soch molt bo per ells; teniu, aquesta mademoiselle Lucile me trenca el cor!... La vuy curar y la curaré; no l' hi convé cansar-se d' aquesta manera, y, certament, la seva mare no sé com... Teniu, quan parlo d' ella no sé lo que m' passa. Soch jove y solter, si, y si cura, vos asseguro, si cura....

— Vos hi casareu.

— Perquè no?... Pero ha de curar primer y curarà.

Lo doctor me pren per la ma y me convida à fer una *absinthe*: jo me l' miro y veig que casi plora. Procuro disltreure'l parlant d' altres coses.

Pero, quins misteris passan à n' aquesta vida, ¿no es veritat?

FRANCISCO BOSCH Y ARMET.

Prats de Molló, Hotel Pompidor, 10 Mars. 99.

* * *
De pur amor, ma Vida,
no n' es preuhada font
la llaga sagnejanta
que us van obrir al cor?

Los Serafins que us cercan
hi beuen nit y jorn;
les verges, que hi somnan,
no saben altre lloch
hon sadollar els llavis
quan tenen set d' amor.

També, ma dolsa prenda,
vull beure d' eixa font,
mes, com més bech, m' abrusa
encara més el foch:
donáume amor ma Vida,
donáume amor ó mort!

Si més de set m' abruso
com més bech del amor,
ell sia, donchs, la flama
que m' purifique l' cor.

ANTONINO VIVER.

FLORS D' AMETLLER

(INTIMAS)

Lo sol se pon. La mar endormiscada
va desplegant onada tras onada
son mantell esplendent;

y à la pàlida llum de las estrellas,
perlas del cel, que brillan igual qu' ellas,

comensa son cantar etern y bell.

Miréula al lluny, com resplandint serena
que lenta y dolsament sobre l' arena
s' exten escumejant...
al juntarse allà al lluny ab l' estalada
sembla una immensitat enamorada
d' un' altre immensitat.

¡Qu' hermosos mar y cel! ¡Quina abrazada
més estreta la seva, ma estimada!

¡Qué etern es son petó!...
Ah!... Qui pogués com ells, ma bella ayria,
no separarse mai, ni nit ni dia
y estar sempre abrazats... cor sobre cor!....

EDUARD GIRBAL JAUME.

SECCIÓ COMERCIAL

Mercat de Gerona del dia 1 d' Abril

Especies	Mesures	Pessets
Blat	QUARTERA DE 80 LITRES	18'00
Mestall	"	16'00
Ordi	"	9'50
Sébol	"	14'00
Civada	"	8'00
Besses	"	15'00
Mill	"	17'00
Panís	"	18'00
Blat de moro	"	12'50
Llobins	"	9'50
Fabes	"	13'50
Fabó	"	14'50
Fassols	"	22'00
Monjetes	"	22'00
Ous	Dotzena	00'90

SECCIÓ RELIGIOSA

Santoral

Dijous 6. — St. Celesti y S. Cels.

Divendres 7. — St. Epifani.

Dissabte 8. — St. Albert y St. Edest.

Diumenge 9. — Sta. Casilda y Sta. Maria Cleofé.

Dilluns 10. — St. Ezequiel.

Dimecres 11. — St. Lleó.

Dimecres 12. — St. Juli y St. Victor.

Dijous 13. — St. Hermenegild y St. Justi.

Divendres 14. — St. Telm y Sta. Dominya.

Dissabte 15. — Stes. Basília y Anastasia.

Quaranta Hores.

Dels dies 6 al 9 en la Iglesia de la Mercè; dels 9 al 15 en la de les Adoratrius.

Gerona. — Establiment tipogràfic de Pacià Torres.

Piazza de la Constitució, 9.

Guia del viatger en la Comarca

Amer. — Estació fèrrea. Ferrocarril de Gerona á Olot y carretera de Sta. Coloma á Olot y de Gerona á Anglés á 18 km. de Gerona.

Anglés. — 14 km. de Gerona. (Vegis lo dit referent á Amer).

Arbucias. — 36 km. de Gerona. Carretera de Hostalrich á Sant Hilari Sacalm.

Armentera. — 27 km. de Gerona. Prop la carretera de La Bisbal á Figueras.

Bagur. — 44 km. de Gerona. Carretera de Gerona á Palamós per La Bisbal y Tramvia de Flassá á Palamós. Camí vehinal desde Palafrugell. Població marítima.

Banyolas. — 14 km. de Gerona. Carretera de Gerona á Olot. Aigües sulfuroses.

La Catalana. — Ferretería, quincallería y mercería. — Mercadal 7 y Plassa de la Constitució 1.

Besalú. — 41 km. Carreteras de Gerona á Olot y de Figueras á l'última població.

Blanes. — 32 km. Estació en lo ferrocarril de T. B. y F. Banys de mar.

Cadaquers. — A 54 km. Camí vehinal desde Rosas. Banys de mar.

Caldas de Malavella. — 16 km. Estació en lo ferrocarril de T. á B. y F. Carretera desde Llagostera. Aigües termals. Establiment del Srs. Prats y fill. — *Vichy Catalá.* — Cotxes de abdos establiments á tots los trens.

Calonge. — 27 km. Carretera de Sant Feliu de Guixols á Palamós.

Camprodón. — 59 km. Per Vich y per Olot pa ssant per Sant Joan de las Abadessas.

Cassá de la Selva. — 12 km. Estació en lo ferrocarril de Gerona á Sant Feliu de Guixols y carretera de idem.

Castell d'Aro. — 25 km. (Id. anterior).

Castelló d'Ampurias. — 41 km. Carretera de Figueras á Rosas.

Figueras. — 32 km. Estació ferrocarril de T. á B. y F. Carretera de Barcelona á la Frontera y límit de la carretera de Olot, La Bisbal y Rosas.

Gerona. — Capital de Provincia. — Audiencia. — Jutjat de 1.ª instancia. — Sucursal del Banc d'Espanya. — Institut de 2.ª ensenyansa. — Museo provincial. Estacions dels ferrocarrils de T. B. y F., de Amer y de Sant Feliu de Guixols.

Fonda Peninsular (Antiga de St. Antoni). — Carrer Nou. — **Café Norat.** — Rambla de la Llibertad.

Encesa y C., en comandita. — Farinera. — Carretera de Barcelona.

E. Barangé y fils. — Fàbrica de sabó á Gerona, Granollers y Barcelona.

Pérez, Sauri y Noguer. — Fàbrica de ciments y cals hidràulica. — Industria 2.

Fills de Esteve Garriga. — Magatzems de vins y arros. — Carretera de Sta. Eugenia y Plassa del Marqués de Camps.

P. Lliurella y C. — Mechero GOLDEN. — Industria nacional. — Fabricació de manguitos pera incandescència per gas. — Plassa del Oli, 6.

J. O. Carbó. — Camiseria y confecció de roba blanca per senyora. — Plateria 30. — (Quatre cantons).

Saliet i C. — «La Gerundense». — Fàbrica de paper contínuo.

Succesors de Pau Cassá. — Gran magatzem de paper pintat pel decorat de habitacions. Gran varietat de motlluras. — Constitució 11.

Hostalrich. — 30 km. Estació ferrocarril de T. á B. y F. y carretera fins á Sant Hilari.

La Bisbal. — 27 km. Estació Tramvia Flassá á Palamós. Carreteras de Gerona, Figueras y Palamós.

La Escala. — 32 km. Carretera de La Bisbal á Gerona y de la estació de Sant Jordi per Verges. Banys de mar. Ruhinas de Ampurias.

La Junquera. — 47 km. Límit en la carretera de Barcelona á Fransa. Banys de la Mercé. (Aigües sulfuroses).

La Sellera. — 16 km. Estació ferrocarril de Gerona á Olot, carreteras de Sta. Coloma y de Gerona á Olot.

Llagostera. — 24 km. Estació ferrocarril Sant Feliu de Guixols. Carreteras á id. y á Caldas de Malla vella.

Llansá. — 41 km. Estació ferrocarril de T. á B. y F. Banys de mar.

Lloret de Mar. — 32 km. Carretera á la estació de Blanes, y carretera fins á Tossa.

Massanet de Cabrenys. — 54 km. Carretera desde Figueras.

Olot. — 48 km. Carreteras á Gerona, Figueras, Sant Joan las Abadessas y Sta. Coloma de Farnés.

Palafrugell. — 41 km. Estació Tramvia Flassá á Palamós y carretera de Gerona á Palamós.

Palamós. — 44 km. Estació del Tramvia de Flassá, límit de les carreteres de Sant Feliu y de Gerona.

Rosas. — 44 km. Carretera de Figueras. Banys de mar.

Sant Feliu de Guixols. — 36 km. Ferrocarril fins á Gerona: carreteras á Gerona y á Palamós. Establiment de banys de pila y oleatge.

Sant Hilari Sacalm. — 38 km. Carretera á la estació de Hostalrich y á Vich. Aigües acidulo-carbòniques.

Sant Pere Pescador. — 27 km. Carretera que surt de la estació de Sant Jordi.

Sta. Coloma de Farnés. — 20 km. Carretera desde la estació de Sils (T. á B. y F.) y carreteras á Gerona, Olot y Barcelona. Aigües termals.

Torroella de Montgrí. — 32 km. Carretera desde la estació de Verges y desde Gerona. Banys de mar al Estartit.

Tossa. — 41 km. Carretera desde Lloret de Mar.

Vidreras. — 34 km. Carretera desde la estació de Sils y carretera desde Llagostera.

Viladrau. — 50 km. Camí de ferradura desde Sant Hilari y carreteras desde Vich y estació de Bellinyà. Hotel Cambrinus. Centre de excursions al Montseny.

CORREUS

Entradas

Madrid.	9'30 mati.
Barcelona.	9'30 m. y 5'45 t.
Fransa	7'30 m. y 3'20 tarde
Puigcerdá y Ripoll.	5'30 m.
Olot y sa línia.	5'30
S. Feliu de Guixols	6'21 m. y 2'11 tarde
Amer y sa línia.	6'30 m.
S. Aniol y sa línia.	7'00 m.
Estanyol y sa línia.	7'00 m.

Sortidas

Madrid.	2'30 tarde.
Barcelona.	6'30 m. y 2'30 tarde.
Fransa	8'30 m. y 5 tarde.
Puigcerdá y Ripoll	11'00 m.
Olot.	11'00 m.
S. Feliu de Guixols	9'06 m. y 5'35 tarde
Amer.	10'00 m.
Sant Aniol.	10'00 m.
Estanyol.	10'00 m.

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyias de segurs sobre la vida reunides
Carrer ample 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL **15.000.000** DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235.908'05 pts.
Capitals assegurats desde la fundació de les C. as fins al 31 Dbre 1897. 203.80.352'95
Pagat per sinistres, pólisses venu das y altres comptes fins igual data. 13.382.881'61

Delegat general en la Província

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribí Corominas. — **Sarcís Boadas**

DENTÍFRIC ROCA

AL SALOL

El més higiènic y poderós antiséptic per evitar les caries y demés enfermetats de la boca.

Vi de Nou de Kola del Dr. Roca. — Tònic neurastènic, regulador del cor, excitant del sistema muscular y aliment d'ahorro.

Vi Iodo Tánic del Dr. Roca.

Vi Iodo Tánic Fosfatat del Dr. Roca. — De millors resultats que l'oli de fetje de bacallà, y de gran utilitat per combatre l'escrofulisme, afeccions del pit y reumatisme.

Tots los vins son à basse de Jerez y Málaga legitims
De venda à casa l'autor

LABORATORI Y FARMACIA DEL DR. ROCA

(antiga del Dr. Ameller)

Cort-Real, 4.—Girona